

ve skladišti najato, není a nemůže býti složeno jiné zboží, poněvadž barákové součástky vyplňují tuto plochu, připustil však, že se o tom osobně nepřesvědčil, že však z vlastní zkušenosti ví, že na oné ploše není uloženo jiné zboží, než ono barákové. Ani z této výpovědi není tedy možno bezpečně usouditi, zda materiál zaujímá skutečně celou najatou plochu a zda při jeho správném uložení byla by bývala nutně celá plocha vyplněna. Pokud jde o náklady krytu, nelze z pouhého jich vyúčtování souditi také na jich přiměřenost. Dovolací soud nesdílí právní názor soudu prvé stolice, k němuž se patrně přidal i odvolací soud, ač to v jeho rozsudku není výslovně vyjádřeno, že v poměru žalované firmy k žalobci nelze proti povinnosti k náhradě těchto skutečných výloh čeliti námitkou přemrštěnosti proto, poněvadž položky ty jsou číselně prokázány. Tomu nelze rozuměti jinak, než že dle názoru nižších soudů musil by se ten, jehož záležitosti obchodník ve smyslu čl. 290 obch. zák. obstaral, spokojiti pouhým předložením účtů, vydaných třetími osobami kupci za práce, které tento v záležitosti svého smluvníka (zde žalované) u nich objednal, aniž by mohl namítati nepřiměřenost jednotlivých položek a to ani tehdy, kdyby byl kupec se zřejmým porušením povinností řádného obchodníka (čl. 282 obch. zák.) přijal účty tyto bez námítky, ačkoli obsahovaly položky zřejmě nesprávné nebo přemrštěné. Takové povinnosti neukládá zákon v čl. 290 obch. zák. tomu, jehož záležitosti byly kupcem obstarány. Z obdobného ustanovení čl. 281 a 371 obch. zák. nutno naopak dovoditi, že ten, jemuž kupec vykonal určité služby, má uhraditi jen náklady nutné a účelné a že jest proto i oprávněn po této stránce účty přezkoumati a případné výtky činiti (srv. také § 1152 obč. zák.). Že zejména v tomto případě nemínila žalovaná ponechat vše na vůli žalobcově, vyplývá nejlépe z jejího dopisu z 5. února 1923, v němž si co do výloh převezení a uložení zboží vyžaduje nejvyšší nabídku. Co se týče konečně třetí položky 2.247 Kč 49 h, účtované jako náhradu nákladů spojených s uložením a opatrováním domků pak jménem provise, nspecifikoval žalobce jednotlivá tato vydání a nerozlišuje, kolik z oné částky připadá na provisi, ač by se tak při řádném vyúčtování státi mělo. Pak by teprve bylo možno uvažovati o přiměřenosti této položky, zejména účtované provise. Rozhodnou byla by tu místní zvyklost a není-li jí, došlo by teprve na uvážení soudcovské. Zjištění zvyklosti v uvedeném směru není spojeno ani se značnými obtížemi ani s nepoměrným nákladem a nebylo tedy toho času vůbec podmínek pro použití Šu 273 c. ř. s.

Čís. 5847.

Bylo-li mimosoudní narovnání uzavřeno pouze ohledně jistiny, nikoliv i ohledně úroků a umluvena splatnost celé pohledávky pro případ nedodržení lhůt, ohledně úroků pak projevil dlužník teprve později ochotu, je zaplatiti, nemá průtah v placení úroků v zápětí splatnost celé pohledávky.

(Rozh. ze dne 16. března 1926, Rv I 1790/25.)

Mimosoudním smírem zavázala se žalovaná zaplatiti žalobkyni 45% pohledávky, jež byly splatny ve čtyřech lhůtách s tím, že v případě nedodržení některé lhůty obživne celá původní pohledávka. Ježto žalovaná nezaplatila současně s první splátkou též úroky, domáhala se na ní žalobkyně zaplacení celé pohledávky. Oba nižší soudy žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Ve věci samé spatřuje odvolatelka nesprávné posouzení po stránce skutkové a právní v tom, že soud první stolice dovozuje z okolnosti, že při jednání o mimosoudní narovnání nebylo vůbec řeči o úrocích, že kvota vyrovnací vztahovala se jen na pohledávku samotnou a úroky zůstaly mimo úvahu a že úmysl stran nevztahoval se k tomu, aby 45% kvota zahrnovala v sobě též zadrželé úroky do dne vyrovnání. Tu dlužno poukázat k tomu, že rozhodna jest otázka, zdali mimosoudní narovnání se vztahovalo i na úroky a zdali ujednání ohledně ztráty lhůt a obživnutí celé pohledávky při nedodržení jedné splátky se vztahovalo i na úroky. V tom směru však ze zjištěných skutkových okolností nad vši pochybnost plyne, že dne 2. srpna 1924 bylo mezi stranami ujednáno mimosoudní vyrovnání, dle něhož zavázala se žalovaná zaplatiti žalobkyni právě jako ostatním svým věřitelům 45% pohledávek, při čemž ohledně zbytku 55% se žalobkyně vzdala nároků, že kvota tato byla splatna ve čtyřech lhůtách s tím, že v případě nedodržení některé lhůty obživne celá původní pohledávka, že však při tom celém vyjednávání nebylo vůbec řeči o úrocích a právem proto usuzuje první soud, že úmysl stran nevztahoval se k tomu, by 45% kvota vztahovala se též na zadrželé úroky do dne narovnání. Zjištěno také jest, že otázka úroků mezi stranami byla realizována teprve po uzavřeném vyrovnání a byla dojednána dávno po zaplacení první splátky 15. září 1924 a ještě před splatností druhé splátky. Když tomu tak, jest správné, jak první soud usuzuje, že nemůže nastati podmínka ztráty lhůt celé pohledávky tím, že úroky nebyly při první splátce 15. září 1924 zaplaceny, když v té době žalobkyni nárok na ně přiznán nebyl ani výše jich nebyla dohodnuta. Žalobkyni příslušel samostatný nárok na uznanou částku úroků 122 Kč 44 h a ten také byl, jak zjištěno, uspokojen zaplacením této částky ještě před podáním žaloby. Nevyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Že se narovnání týkalo jen dlužného kapitálu a nikoli také úroků a že tedy jde jen o kvotu z dlužných kapitálů bez ohledu na úroky, dovodily již nižší soudy ze zjištění, dle něhož Dr. F. na počátku jednání přečetl výpis konečných pohledávek všech věřitelů bez úroků, že nikdo ničeho nenamítal a že o úrocích při celém jednání vůbec se nemluvilo. Tímto zjištěním jest dovolací soud vázán. Žalobkyně nezmiňuje se ostatně o úrocích ani v dopise ze dne 2. srpna 1924, jímž prohlašuje, že k narovnání přistupuje. Jestliže tedy teprve dodatečně, když již bylo narovnání konečně ujednáno, rozvinula otázku úroků, nemohlo to míti vlivu na závazky ze smíru, a projevila-li žalovaná později ochotu, že zaplatí žalobkyni také 45% kvotu z úroků, splatných do dne vyrovnání,

byl to závazek samostatný, zcela mimo rámec narovnání a nepodléhající proto ani jeho sankci, stanovené pro případ nedodržení smluvených splátek. Nemůže proto žalobkyně z průtahu placení úrokové částky, připadající na dobu první splátky kapitálové vyvozovati splatnost celé své pohledávky. Poněvadž pak do dne rozsudku soudu první stolice byly zaplaceny obě splátky tak, jak dle smíru dospěly, jakož i později ujednané splátky úrokové, není žalobní nárok opodstatněn a právem potvrdil odvolací soud rozsudek soudu procesního zamítající žalobu.

Čís. 5848.

Zaopatřovací požitky bývalých zaměstnanců na velkém majetku pozemkovém (zákon ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n.).

Předpokladem nároku podle §u 1 písm. a) zákona jest, by zaměstnanec byl v trvalém služebním poměru. Jest na tom, kdo nárok uplatňuje, by dokázal tento předpoklad.

Z toho, že zaměstnanec byl zaměstnavatelem ohlášen u zemské úřadovny pro pensijní pojištění dle zákona ze dne 5. února 1920, čís. 89 sb. z. a n. (ze dne 16. prosince 1906, čís. 1 ř. zák. na rok 1907), nelze o sobě usuzovati, že jeho služební poměr byl trvalým.

Pojistná povinnost dle zákona ze dne 5. února 1920, čís. 89 sb. z. a n., doplněného zákonem ze dne 16. prosince 1906, čís. 1 ř. zák. ex 1907 předpokládá sice služební poměr, není však pro ni rozhodno, zda byl kdo přijat definitivně nebo zatímně či na zkoušku.

(Rozh. ze dne 16. března 1926, Rv I 1819/25.)

Žaloba vdovy po nadlesním proti majiteli panství o placení zaopatřovacích požitků podle zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n. byla zamítnuta s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c, N e j v y š š í m s o u d e m mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Odvolací soud poukázal právem k tomu, že předpokladem žalobou uplatněného a o předpis §u 1 písm. a) zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n. opírajícího se nároku jest, aby zaměstnanec byl v trvalém poměru služebním, a z toho odvodil správně, že proto bylo dovolatelčinou věcí, by tento předpoklad dokázala, a nelze dáti dovolatelce za pravdu, že po této stránce tížilo důkazní břímě žalovaného. To vyplývá z předpisů §§ 226 a 266 c. ř. s., podle kterých jest žalující straně nejen tvrditi, nýbrž i dokázati skutečnosti, na kterých se zakládá její nárok ve hlavních a vedlejších věcech a odpadá povinnost takového dokazování jenom potud, pokud řečené skutečnosti byly odpůrcem výslovně doznány, což tuto nepřichází v úvahu, jelikož žalovaný právě popřel, že byl František K. (manžel žalobkyně) u něho v trvalém poměru služebním. Spisům nižších stolic odporujícím předpokladem skutkovým, položeným odvolacímu rozsudku za základ v jeho podstatné